

Inventering av Svartsjöviken 2001

Martin Bergström

Arbetet med inventering av rastande och sträckande fåglar har fortsatt under vår och höst 2001. Tio besök under våren mellan 17 mars och 26 maj och 15 besök under hösten mellan 5 augusti och 11 november har utförts. Totalt har ett tiotal inventerare hjälpt till på frivillig basis.

Under 2001 koncentrerades inventeringen på fågelarter med anknytning till våtmarken. Under år 2000 noterades alla arter, men i år togs arter som blåmes och lövsångare endast med om de rastade i våtmarken.

Vegetationen har förändrats en hel del jämfört med förra året. I slutet av mars brändes en stor del av vassen i södra delen av viken, något som kan ha lockat ett större antal storvadare att rasta. I början av september restaurerades viken. All vass i södra och östra delen frästes med specialmaskiner så att strandlinjen blev helt frilagd. I samband med detta kom stora mängder frön och annan föda fram, vilket

lockade en del fåglar att rasta under hösten, t.ex. sohöns och krickor. Under hösten förekom en del jakt i markerna, vilket kan lett till att gässen inte rastade lika talrikt som 2000.

Vädret under våren var inte lika bra som året innan. Detta gynnade också vadare att rasta framförallt vid Bredlöt, där översvämningarna lockade. Hösten var däremot varmare med mer stabilt väder.

Tabell 1a och b redovisar intressantare arter som observerats vår och höst 2001. Figur 1 visar en jämförelse mellan några arters förekomst vår och höst 2000 respektive 2001.

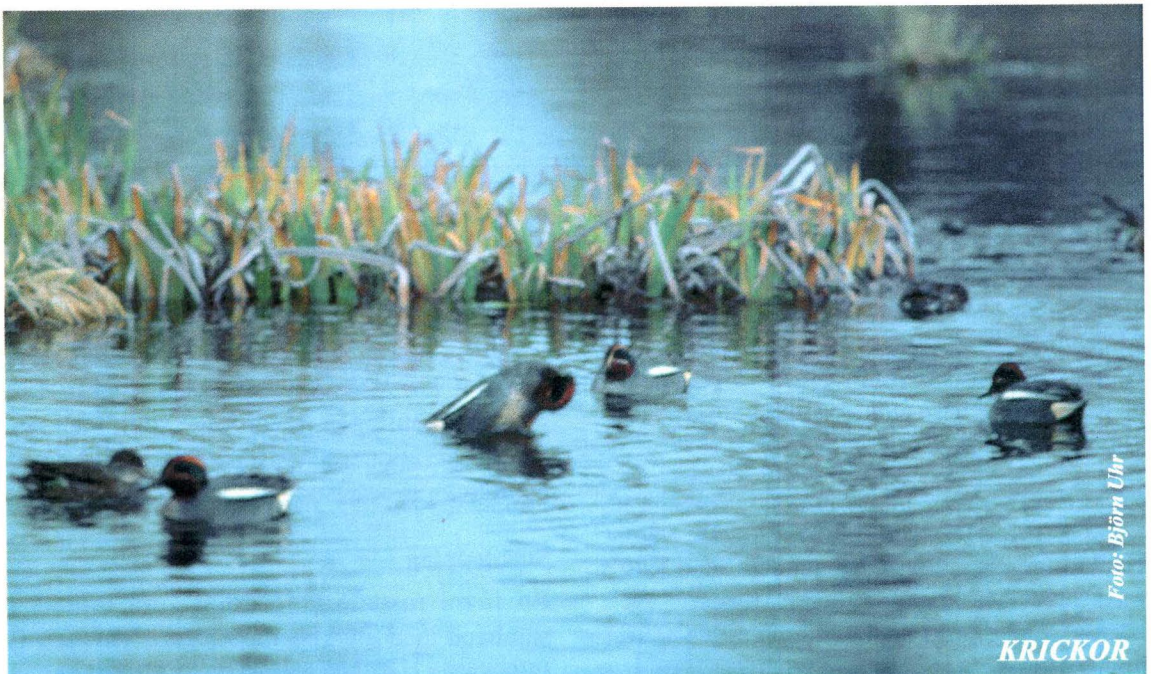


Foto: Björn Uhr

KRICKOR



Tabell 1a. *Intressantare arter våren 2001*

Vecka	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	Vårsum 2000	2001
Diverse våtmarksfåglar															
Skäggdopping	-	-	-	-	-	2	2	6	5	1	-	4	4	24	17
Häger	-	-	1	2	1	-	3	5	-	-	-	1	-	13	19
Sothöna	-	-	-	-	1	20	40	24	15	11	-	10	2	123	391
Skrattmå	-	-	-	-	-	30	30	30	85	68	-	-	-	243	233
Skäggmes	-	-	-	-	2	-	10	-	10	-	-	4	1	27	45
Gäss															
Grågås	-	-	14	14	15	16	44	9	17	11	-	17	2	159	330
Kanadagås	-	-	26	5	90	60	39	6	18	18	-	14	26	302	512
Änder															
Kricka	-	-	-	-	-	80	80	40	6	6	-	3	-	215	103
Gräsand	-	-	50	25	39	80	4	12	10	8	-	1	14	243	513
Skedand	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	1	3	8	-
Bläsand	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	8
Vigg	-	5	1	9	18	20	6	15	13	-	-	6	-	93	142
Knipa	-	-	6	3	13	30	10	11	15	15	-	37	8	148	266
Storskrake	-	-	-	6	4	4	8	8	2	1	-	-	-	33	135
Vadare															
Ljungpipare	-	-	-	-	-	-	-	8	-	135	-	-	-	143	41
Tofsvipa	-	50	-	24	-	40	12	20	18	15	-	7	3	189	671
Brushane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	4
Enkelbeckasin	-	-	-	-	-	12	4	6	9	7	-	4	5	47	70
Svartsnäppa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	1
Gluttsnäppa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5	3
Skogssnäppa	-	-	-	-	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	5
Grönben	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	3	6	69	24

Nedan följer kommentarer till observationerna.

Skäggdopping

Något fler individer än 2000 både vår och höst. Ett bättre häckningsresultat konstaterades 2001 till följd av bättre väder.

Sothöna

Färre sothöns rastade i viken under våren. Häckningen lyckades däremot sothönan bättre med 2001. Markbearbetningen frigjorde även näring som gjorde att arten uppträdde talrikt under hösten.

Häger och änder

Färre under våren, men fler rastande änder och hägrar under hösten. De flesta arter observerades i högre antal 2001 än 2000. Möjligen kan det ha varit den näringsutlösning, som markbearbetningen medförde, som lockade. Ströobservationer av enstaka snatteränder och stjärtänder gjordes under hösten.

Smådopping

En fågel rastade i de gölar som bildats i samband med markbearbetningen. Vid ett tillfälle sågs t.o.m. två fåglar.

Tabell 1b. *Intressantare arter hösten 2001*

Vecka	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	Sum	2000
Diverse våtmarksfåglar																	
Skäggdopping	6	-	3	2	5	4	6	-	3	6	1	4	-	-	-	40	31
Häger	1	1	1	5	7	5	6	3	2	4	2	2	1	5	2	45	32
Sothöna	40	45	27	50	42	55	140	40	40	100	70	87	52	51	-	839	431
Skrattmås								-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Skäggmes	6	5	10	12	2	14	10	-	40	45	15	2	-	2	-	163	184
Gäss																	
Grågås	174	200	18	-	-	2	117	100	-	78	-	23	-	6	-	718	725
Kanadagås	9	30	-	60	40	2	42	-	50	2	-	265	-	240	450	740	1407
Vitkindad gås	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	2	25	-	-	-	53	5
Änder																	
Kricka	-	2		1	8	10	35	-	10	40	41	41	27	-	-	215	152
Gräsand	45	40	25	26	37	30	42	-	50	40	32	68	2	30	-	467	481
Skedand	-	-	-	-	1	-	9	-	2	6	-	-	-	-	-	18	2
Bläsand	-	-	-	-	8	19	30	2	8	10	-	-	-	3	-	80	18
Vigg	-	-	-	-	2	5	30		20	20	2	5	11	50	-	145	100
Knipa	-	-	-	1	3	3	12	12	14	35	91	31	48	20	-	270	142
Storskrake	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	28	35	22	5	90	8
Vadare																	
Ljungpipare	-	1	1	15	3	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	42	116
Tofsvipa	31	-	-	3	9	8	56	-	-	50	40	2	-	-	-	199	1303
Brushane	4	1	-	-	8	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	23	98
Enkelbeckasin	2	4	1	2	9	12	45	24	3	5	15	5	23	5	-	155	25
Svartsnäppa	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Gluttsnäppa	-	-	4	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4
Kärrensäppa	-	-	-	-	1	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
Grönbena	4	6	5	8	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	16

Rörhöna

Även en rörhöna sågs efter markbearbetningen. Arten finns normalt inte vid viken.

Skrattmås

Ett 50-tal fåglar uppehöll sig vid viken utan att gå till häckning. Bobygge sågs dock i Bredlöt. Det ska bli spännande att se om de börjar häcka på den ö av bladvass som byggdes mitt i viken i mars 2002.

Vattenrall och rördrom

Färre observationer gjordes under våren av vattenrall och rördrom hördes endast två gånger.

Skäggmes

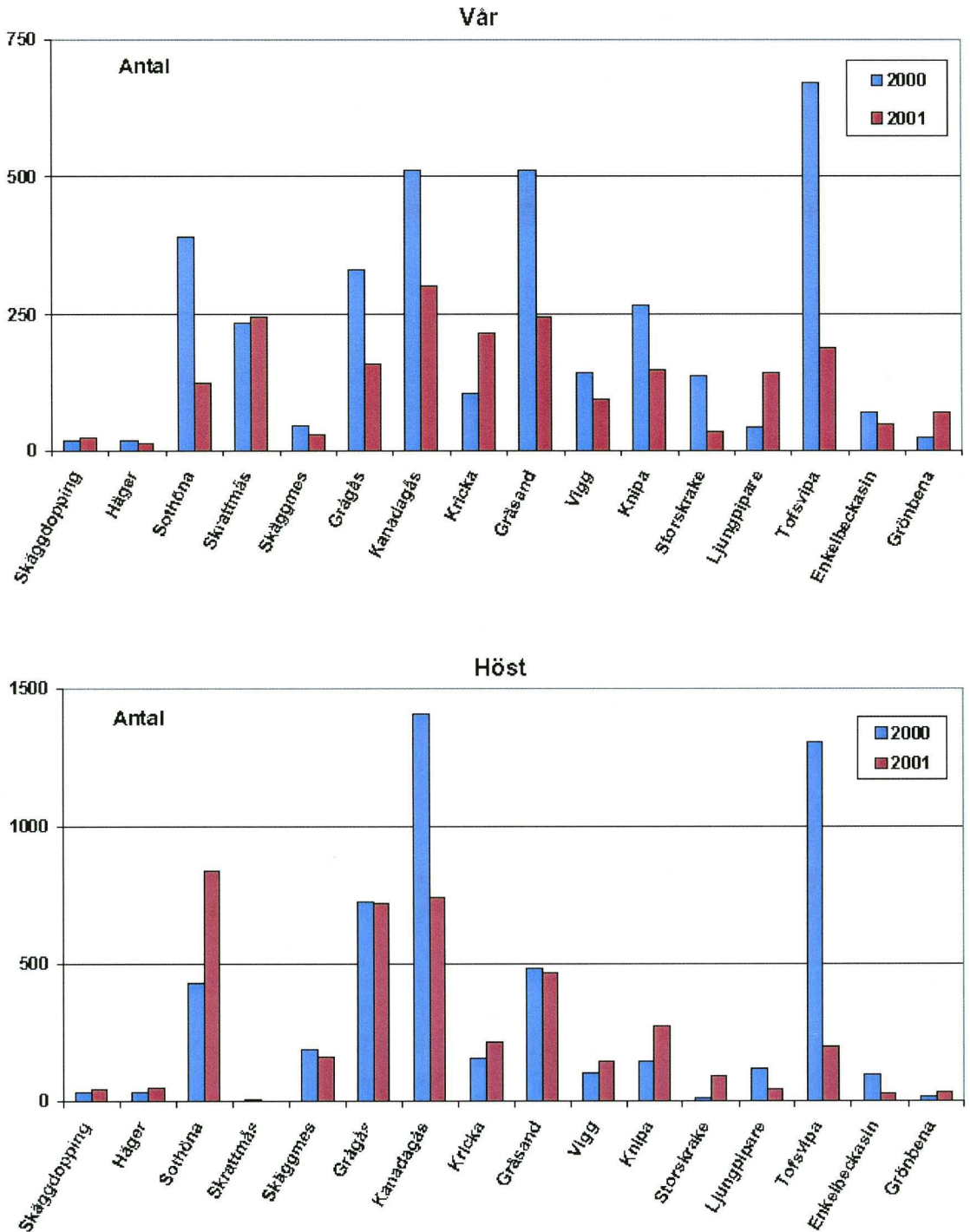
Skäggmesen lyckades bra med häckningen och under hösten sågs nästan lika många som året innan.

Grågås och kanadagås

Den jakt som genomfördes under förhösten skrämde bort många gäss och ledde alltså till ett mindre antal rastande. Jakträttsarrendatorn har lovat att liknade jakt inte ska ske i fortsättningen.

Vadare

Endast tofsvipa och enkelbeckasin rastade i färre antal under våren 2001 än under



Figur 1. Jämförelse av förekomst av några arter hösten 2000 respektive hösten 2001

2000. Övriga rastade i fler antal och många observationer av ovanliga arter gjordes, t.ex myrsnäppa, småsnäppa och smalnäbbad simsnäppa. Mosnäppor gynnades sannolikt

av markförhållandena i Bredlöt och väderbakslaget i maj. Under hösten landade Calidris-vadare som kärr- små- och spovsnäppor direkt efter markbearbetningen.